

SZPILKA

Szkoła Podstawowa Nr 3

im. Adama Mickiewicza w Chełmie

Numer 48.

zsp3chelm.szkolnastrona.pl

Rok szkolny 2021/2022

Quiz o Chełmie

1. W którym roku Chełm uzyskał prawa miejskie?
A. 1392r. B. 1918r.
2. Kto zbudował zamek na Górze Chełmskiej?
A. Kazimierz Wielki B. Daniel Halicki
3. Jakie kopalnie występują w Chełmie?
A. Solne B. Kredowe
4. Jaka jest najdłuższa ulica w Chełmie?
A. ul. Rejowiecka B. ul. Lubelska
5. Gdzie znajduje się pomnik Niepodległości w Chełmie?
A. Na placu Łuczkowskiego B. Na ul. Szpitalnej
6. Ile dworców kolejowych jest w Chełmie?
A. 1 B. 2
7. Jaka jest najkrótsza ulica w Chełmie?
A. ul. Malinowa B. ul. Wileńska
8. Ile jest parków krajobrazowych w Gminie Chełm?
A. 3 B. 2
9. Jakie zwierzę jest w herbie Chełma?
A. Lis B. Niedźwiedź
10. Czy Chełm był miastem wojewódzkim?
A. Tak B. Nie

Magdalena Bochen VIA

Muzeum Ziemi Chełmskiej

W muzeum prezentowane są następujące wystawy:

„Skarby przyrody” - ekspozycja podzielona jest na cztery segmenty. Prezentowane są eksponaty przyrodnicze, geologiczne i paleontologiczne. Wśród nich znajdują się okazy fauny i flory, minerały, skamieniałe drzewa oraz skamieliny takich zwierząt jak: nosorożec włochaty, niedźwiedź jaskiniowy, piżmowół oraz mamut. Na wystawach można również dostrzec rośliny pod ochroną: dziewięsił popłocholistny, len złocisty oraz zawilec wielkokwiatowy.

Jednym z najstarszych i najciekawszych okazów jest niedźwiedź brunatny, który prawdopodobnie został upolowany w chełmskich lasach w 1904 roku.

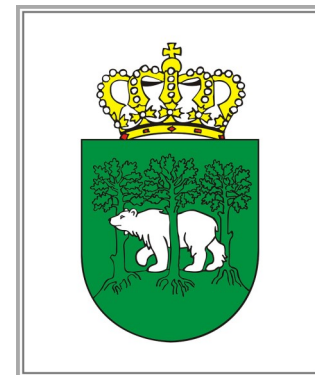
Elena Bohut VIA

HERB I FLAGA CHEŁMA

Herb Chełma przedstawia srebrnego niedźwiedzia stojącego na wzgórzu wśród trzech zielonych dębów. Obecny wygląd przypomina historyczny herb ziemi chełmskiej. Znany był już w XIVw. Prawdopodobnie miasto przejęło go w XVIw. (stara wersja przedstawiała tylko głowę niedźwiedzia).

Współczesny herb znany wszystkim chełmianom powstał w XIXw., a w 1938r. zatwierdziły go władze państwowe.

Flaga Chełma składa się z dwóch pasów poziomych tej samej szerokości. Na górze jest koloru białego, a na dole — zielonego. Na środku pasa białego mieści się herb naszego miasta.

Czy znasz zabytki Chełma?

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Czy rozpoznajesz zabytki Chełma? Czy wiesz, gdzie się znajdują? Nazwij je.

Jeżeli chcesz poznać odpowiedzi, poszukaj ich w tym numerze gazetki.

Powodzenia! :)

Ciekawostki o Chełmie

Chełm (biał., ukr. Холм *Cholm*) – miasto we wschodniej Polsce, w województwie lubelskim. Leży 42 km od granicy z Białorusią i 21 km od granicy z Ukrainą w pobliżu przejścia granicznego w Dorohusku. Chełm leży nad rzeką Uherką, która jest lewym dopływem Bugu i jest trzecim co do liczby ludności miastem w województwie (61 588 dane z 2020r.).

Nazwa miasta pochodzi od "cholm/chelm" (wzgórze, centralne wzniesienie *Góra Chełmska*, będące, być może, miejscem kultu pogańskiego).

Około 1240r. książę Daniel Halicki przeniósł swoją siedzibę z Halicza do Chełma, który został stolicą księstwa halicko-włodzimierskiego. Na Górze Chełmskiej zbudował zamek. W 1387r. Chełm został ponownie włączony do Polski. Od 1392r. posiada prawa miejskie.

W 1794r. ustanowiono województwo chełmskie. W tym roku miała również miejsce "Burza Chełmska", ponieważ ziemia chełmska jako jedna z pierwszych przystąpiła do Insurekcji kościuszkowskiej (bitwa pod Chełmem 8 czerwca 1794 r. pod dowództwem gen. Józefa Zajączka). Tadeusz Kościuszko to bohater dwóch narodów – Polski i Stanów Zjednoczonych (walczył o niepodległość Stanów Zjednoczonych). W lipcu 1791 roku gościł w chełmskiej katedrze na Górze. Modlił się przed obrazem Matki Boskiej Chełmskiej.

W 1918r. Chełm znalazł się w niepodległej Polsce. W okresie międzywojennym planowano tutaj przenieść siedzibę dyrekcji kolejowej (Chełm wygrał „walkę” z Lublinem). Wtedy też miasto zaczęło się rozwijać (budowa dzielnicy "Dyrekcji" - druga największa inwestycja II RP). Józef Piłsudski (twórca Legionów Polskich i naczelnik państwa oraz pierwszy marszałek odrodzonego państwa polskiego) odwiedził Chełm kilka razy. W 1925r. Rada Miejska nadała Józefowi Piłsudskiemu honorowe obywatelstwo miasta.

II wojna światowa dotarła do Chełma 8 września 1939 roku, kiedy niemieckie lotnictwo przeprowadziło naloty na miasto. Na szczęście, straty w ludziach i budynkach nie okazały się zbyt duże. Pod koniec września miasto znalazło się na dwa tygodnie (od 26 września do 8 października) w rękach radzieckich, a od 9 października aż do 22 lipca 1944 roku - w niemieckiej strefie okupacyjnej. Podczas wojny istniało w Chełmie getto (krwawo zlikwidowane w październiku 1942r.) oraz jeden z największych obozów jenieckich na ziemiach polskich - Stalag 319 (około 200.000 jeńców).

W roku 1975 Chełm stał się ponownie stolicą województwa (wcześniej w 1794r.) i był nią do 1999r.

HONOROWY OBYWATEL CHEŁMA

Zasłużeni dla Chełma (Honorowi Obywatele Miasta):
Decyzję o przyznaniu bądź odebraniu tytułu Honorowego Obywatela podejmuje Rada Miasta. Najważniejsi z nich to m.in.:

Józef Piłsudski – Marszałek Polski

Ida Haendel – światowej sławy skrzypaczka

Longin Jan Okoń - poeta, prozaik, którego dorobek literacki sławi dobre imię Miasta Chełm

Cyprian Odorkiewicz ps. "Krybar" - chełmianin, współpracownik Prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego, żołnierz, powstaniec warszawski

Ksiądz Kazimierz Bownik— prałat

Zofia Książek – wieloletni nauczyciel I Liceum Ogólnokształcącego w Chełmie

Dr Marek Pieńkowski - właściciel klinik medycznych w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz majątku ziemskiego Suchekownaty

Irena Siemaszko – kierownik Polskiej Szkoły Podstawowej na Litwie

J. Piłsudski

J. L. Okoń

C. Odorkiewicz „Krybar”

I. Haendel

Kulturalny Chełm

Obiekty kulturalne w Chełmie to, m.in.:

- Muzeum Ziemi Chełmskiej im. W. Ambroziewicza

- kino Zorza

- Chełmski Dom Kultury

- Młodzieżowy Dom Kultury

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

- Chełmski Park Wodny

- Biblioteka Publiczna im. Pauliny Orsetti

- Biblioteka Pedagogiczna

- Chełmskie Podziemia Kredowe

- amfiteatr w Kumowej Dolinie

- stok narciarski w Kumowej Dolinie w Chełmie

- radio Bon Ton

- wydawnictwa redakcji: gazety Nowy Tydzień, Super Tydzień Chełmski

W Chełmie działa wiele zespołów, m.in.: Teatr Ziemi Chełmskiej czy Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Chełmskiej.

kino Zorza

CHDK

POMNIKI PRZYRODY

Na terenie Chełma znajduje się kilkanaście pomników przyrody, m.in.:

1. **Wiąz szypułkowy** – wysokość 25 m, utworzony w 1987 roku, znajduje się w pobliżu drewnianego budynku przy ulicy Lubelskiej 137.

2. **Milorzab dwuklapowy** – wysokość 15 m, utworzony w 1978 roku, znajduje się na dziedzińcu dawnego Instytutu Maryjskiego (obecnie podwórze szkoły przy ul. Reformackiej 13).

3. **Ajlant gruczołowaty** – wysokość ok. 15 m, utworzony został w 1987 roku, można go podziwiać na Placu Edwarda Łuczkowskiego obok pomnika Niepodległości.

4. **Jesion wyniosły** – obwód 290 cm, utworzony w 1992 roku, rośnie obok wejścia do dawnej cerkwi unickiej p.w. św. Mikołaja (obecnie Dział Sztuki Muzeum Ziemi Chełmskiej).

5. **Trzy modrzewie europejskie** – wysokości ok. 30, ok. 35 i ok. 30 m, utworzone w 1985 roku, miejsce — Las Borek, ścieżka przed parkingiem, po lewej stronie drogi za szlabanem, który ogranicza wjazd do lasu.

ajlant gruczołowaty

milorzab dwuklapowy

Czy wiesz, że najbliżzej Chełma położony jest **Chełmski Park Krajobrazowy** utworzony w 1983r.?

Bez korzeni nie zakwitniesz!

Sonda

Drzewo genealogiczne nie jest takim zwykłym drzewem. Nie ma liści, kory ani owoców. Zamiast tego ma przeszłość i teraźniejszość, a jego korzenie są niewyobrażalnie wielkie i pokazują początki twojej historii.

Przed Archiwum Państwowym oddział w Chełmie

Jest to tablica przodków zrobiona dla danej osoby, dzięki której możesz dowiedzieć się, kto jest twoim przodkiem i skąd wzięło się twoje DNA. Drzewo genealogiczne może w przeszłości być bardzo cenne dla twoich potomków, więc warto je sporządzić i pielęgnować tradycje jego powiększania.

Jeżeli chcesz utworzyć drzewo genealogiczne, wypadałoby na początku przeprowadzić wywiad z najstarszymi członkami rodziny, ponieważ mogą oni pamiętać krewnych, których nie ma w dokumentach. Następnie polecam odwiedzić cmentarz, na którym często znajdują się daty urodzenia i śmierci, o których nie pamiętała rodzina. Warto pójść do Archiwum Państwowego, gdzie często znajdują się pamiętki rodziny oraz dokumenty takie jak: książki meldunkowe, księgi ludności stałej, akta gmin itd. przy czym niezbędna jest znajomość miejsc urodzenia oraz zamieszkania danego członka rodziny.

Swoje drzewo genealogiczne możesz zbudować cyfrowo na takich stronach jak: Genealogia, Great Family, Ahnenblatt, które są darmowe. Polecamy też stronę MyHeritage (od niedawna płatna).

Stworzenie takiego drzewa nie jest trudne, ale daje wiele możliwości i korzyści. Wystarczy tylko chęci.

Powodzenia!

Antonina Daniluk VIA

Z czym kojarzy ci się Chełm?

Róża Komorowska VIA - „To smutne miasto”.

Klaudia Kowalczyk VIIA — „Z duchem Bieluchem”.

Ala Kwiatkowska IIIB — „Z moim domem”.

Natasza Lomoć IIIA — „Z Białym Niedźwiedziem”.

Diana Markowska IIIA — „Z parkiem wodnym”.

Laura Bas IIIB — „Z podziemiami kredowymi”.

Martyna Suszko IIIB — „Z Chełmską Górką”.

Bartek Lewczuk VIA — „Z Białym Niedźwiedziem”.

Malwina Szyszkowska VIIIA — „Z bazyliką na „Górcie”.

Ada Albiniak IVB — „Z dziurami na drogach i drzewa mi w parku”.

Marysia Mazurek IVB — „Z dużą wsią”.

Maja Czerniak VA — „Z hełmem na głowę”.

Oliwia Ożarowska VIIIA - „Z klubem Cement Gryf Chełm”.

Ola Sawosz VA — „Z kredą”.

Tymon Kańczugowski VIIIA — „Z metropolią”.

Kuba Krukowski VIIIA — „Z pagórkami”.

W. Łukasiewicz i E. Bohut VIA

Twoje ulubione miejsce w Chełmie to:

Ola VIIIB — „Aquapark”.

Kasandra IVB — „Plac Łuczkowskiego”.

Klaudia VIIA — „McDonald”.

Kordian VIIA — „Dom”.

Piotrek VA — „Galeria Chełm”.

Szymon VIA — „Restauracja Kozak”.

Martyna IIIA - „Deptak”.

Julka IA — „Galeria”.

Dawid IIIA i Wojtek IIA — „Podziemia kredowe”.

Natalka VIA — „Kręgle w Aquaparku”.

Wojtek i Natasza IIA — „Kościół na „Górcie”.

Bartek VIA — „Szkoła”.

Marzena Orłowska — „Park przy bazylice „na Górcie”.

Szymek VIA — „Park miejski”.

A. Daniluk, S. Kwiatek i M. Bochen VIA

Odpowiedzi do konkursu

1. pomnik Niepodległości na placu Łuczkowskiego
2. podziemia kredowe ul. Lubelska
3. kościół pw. Rozesłania św. Apostołów
4. zabytkowa studnia na placu E. Łuczkowskiego
5. zabytkowy kiosk na placu E. Łuczkowskiego
6. cerkiew św. Jana Teologa ul. Czarnieckiego
7. bazylika NMP ul. Lubelska

KLUB PIŁKARSKI

ChKS Chełmianka Chełm to polski klub piłkarski znany każdemu mieszkańcowi naszego miasta.

Liga: III liga polska w piłce nożnej – grupa IV

Rok założenia: 1955

Siedziba: Stadion

Miejski w Chełmie

Barwy: białe — zielone

**CHEŁMSKI KLUB SPORTOWY
„CHEŁMIANKA”**

www.chelmianka.pl

Redakcja SZPILKI: Wiktoria Łukasiewicz, Antonina Daniluk, Bartłomiej Lewczuk, Szymon Kwiatek, Elena Bohut, Gabriel Smerdel - VIA

Opieka redakcyjna, korekta i opracowanie graficzne: Beata Palenka